

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : 5 ASP/TRF/014/2544
ชื่อโครงการ : นโยบายผู้ส่งกลับผู้พลัดถิ่นจากพม่าของไทย
ผู้วิจัย : นางสาวพรพิมล ศรีโชติ
E-mail : pornpimol.t@chula.ac.th
ระยะเวลาวิจัย : 18 เดือน (กรกฎาคม 2544 - ธันวาคม 2545)
Keywords : กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย, ผู้หนีภัยจากการสู้รบ

สถานการณ์ความขัดแย้งด้านการเมืองระหว่างรัฐบาลกลางของพม่าและกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยในพม่าเป็นสถานการณ์ที่มีมาช้านานอันเนื่องมาจากความไม่ลงตัวของปัจจัยต่างๆ อาทิเช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และเศรษฐกิจระหว่างท้องถิ่นกับรัฐบาลกลาง

ความขัดแย้งนั้นได้พัฒนาเป็นสงครามกลางเมืองระหว่างกันและกันเป็นระยะยาวนานกว่า 5 ทศวรรษ (ค.ศ. 1948-2003) ซึ่งผลพวงของการสู้รบนี้ทำให้อาณาบริเวณอันเป็นที่อยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยกลายเป็นพื้นที่ที่ล้าหลัง ขาดการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดการใช้กำลังทหารในการปราบปรามกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยที่มีความขัดแย้งกับรัฐบาลจนทำให้เกิดสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในหมู่ประชาชนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยอย่างกว้างขวาง

ผลกระทบของสถานการณ์ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองเช่นนี้ก่อให้เกิดสถานการณ์เคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่ของพรรคชนกลุ่มน้อยที่กลายมาเป็นคนพลัดถิ่นเพื่อหลบหนีภัยจากการสู้รบและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่

ทั้งภายในประเทศและที่อพยพมาออกประเทศ โดยเฉพาะในเขตประเทศไทยซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับประเทศพม่ายาวกว่า 2,000 กิโลเมตรกลุ่มคนที่หลบหนีภัยจากการสู้รบเข้ามาในประเทศไทยมีหลายระลอกด้วยกัน ซึ่งรัฐบาลไทยได้อนุโลมให้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวจนกว่าเหตุการณ์การสู้รบสงบจึงจะดำเนินการส่งกลับประเทศพม่าโดยให้ความอนุเคราะห์จัด

“พื้นที่พักพิงชั่วคราว” ให้เป็นที่พักอาศัยและให้สถานภาพบุคคลเหล่านี้ว่า “ผู้หนีภัยจากการสู้รบ”

นอกจากปัจจัยปัญหาการเมืองภายในแล้วยังพบว่าปฏิสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลพม่าในช่วงตั้งแต่ระยะปีค.ศ. 1988 เป็นต้นมา ได้กลายเป็นปัจจัยเสริมอีกประการหนึ่งในการทำให้สถานการณ์การเคลื่อนย้ายถิ่นของประชากรพม่าโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยเข้ามาในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น เนื่องจากพื้นที่ของการลงทุนส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตถิ่นที่อยู่ของประชากรเหล่านี้จึงทำให้จำนวนประชากรที่ได้รับสถานภาพว่า “ผู้หนีภัยจากการ

สู้รบ” เพิ่มขึ้นจากจำนวนประมาณ 8,000 คนในปี ค.ศ. 1984 เพิ่มขึ้นประมาณ 114,123 คน ตามสถิติของกระทรวงมหาดไทยในปี 2003

ถึงแม้ว่านโยบายของรัฐบาลไทยต่อบุคคลกลุ่มนี้คือการส่งกลับประเทศพม่าเมื่อสถานการณ์การสู้รบจบสิ้นลงก็ตาม หากแต่สถานการณ์ทางการเมืองของพม่าก็ยังไม่มีความสงบภายในประเทศได้ อีกทั้งยังไม่มีแนวโน้มว่าสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนจะบรรเทาเบาบางลงแต่ประการใด

ดังนั้นรัฐบาลไทยจึงจำเป็นต้องให้ความอนุเคราะห์บุคคลเหล่านี้ต่อไป
จนกว่าสถานการณ์ทางการเมืองในพม่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย

ในขณะที่เดียวกันอันเนื่องจากนโยบาย“ให้ความช่วยเหลือเป็นการชั่วคราว” ก็ได้ทำให้เกิดปัญหามากมายในการบริหารจัดการ“พื้นที่พักพิงชั่วคราว” จำนวน 9 แห่งที่มีอยู่ กอปรกับจำนวนประชากรเกิดใหม่ของผู้หนีภัยจากการสู้รบก็ได้เพิ่มมากขึ้นจนทำให้เกิดสภาพปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมขึ้นภายในพื้นที่ฯซึ่งหากปล่อยทิ้งไว้ให้นานวิญญาเหล่านี้จะบานปลายมาเป็นปัญหาสังคมที่แก้ไขได้ยากลำบากขึ้นดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่รัฐบาลไทยจะต้องหาทางออกให้กับปัญหานี้โดยเร็ววัน

Abstract

Project Code : 5ASP/TRF/104/2544

Project Title : Thai Policy on Repatriation of Displaced Persons from Myanmar

Investigator : Ms. Pornpimon TRICHOT

E-mail Address : Pornpimol.T@Chula.ac.th

Project Period : 18 months (July 2001 - December 2002)

Keywords : Ethnic minority, Displaced Person from Fighting

Political conflicts between the ethnic minority groups and the central government of Myanmar have existed for more than 5 decades (1948-2003) due to unbalanced factors such as history, politics, society and economics. These conflicts have developed into a civil-war that exists in the heart-land of ethnic minorities and has its effect on social development in these areas. Thus, the economic conditions and living standards of these ethnic minorities are very poor. Apart from this underdevelopment, war also brings militarization into areas and those who are against the government are severely abused, in other words human rights abuses have become the norm of these areas.

The effect from these conflicts and human rights abuses is the flow of people from their homeland. This is the result of political instability. This political instability causes displaced persons within the areas of ethnic minorities. These include internally displaced persons who have fled their homes for the jungle as well as those who seek asylum in Thailand, who shares an approximate 2,000 kilometer border with Myanmar. Thailand allows these asylum seekers onto Thai soil for the sake of humanitarian assistance and provides “temporary shelters” for these people as well as giving them the status of “displaced persons from fighting”. They are covered under the policy of temporary assistance and will be repatriated to Myanmar when fighting is over.

Apart from internal political instability as a factor that contributes to the flow of ethnic minorities from Myanmar into Thailand, it was also found that the economic relationship between Thailand and Myanmar since 1988 has also caused the flow of people into Thailand. Due to the economic investment from Thailand that has mostly occurred in the areas of ethnic minorities, the number of “displaced persons from fighting” has increased from 8,000 in 1984 to 114,123 in 2003 according statistics from the Ministry of Interior. Thai policy toward these people is to repatriate them when the fighting is over, but according to the present situation of Myanmar’s internal politics, which is far from stable, there is no guarantee for durable peace nor better conditions to eradicate human rights abuses. Consequently Thailand will have to assist these “displaced persons from fighting” until there is genuine political change in Myanmar.

Meanwhile, because of the Thai policy of temporary assistance, there are many problems occurring in the management of these temporary shelters. One such problem is the high number of new born babies which has a great impact on the environment and society at large. The problems become bigger and more severe in relation to the number of temporary shelters' provided for this expanding population. In these circumstances the Thai government is forced to find solutions to these problems.